

Majandus- ja taristuministri määruse „Majandus ja taristuministri 28.06.2018. a määruse nr 35 „Elutähtsa teenuse kirjeldus ja toimepidevuse nõuded vedelkütusega varustamisel“ muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse hädaolukorra seaduse § 37 lõike 2 alusel.

Vastavalt hädaolukorra seaduse (edaspidi *HOS*) § 37 lõikele 2 korraldab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium oma valitsemisalas vedelkütusega varustamise kui elutähtsa teenuse toimepidevust.

Elutähtsate teenuste kirjeldus ja toimepidevuse nõuete regulatsiooni eesmärk on tugevdada ja suurendada elutähtsate teenuste toimepidevust. Toimepidevuse oluliseks osaks on sätestada nõuded teenuse tasemele ning valmisolekule osutada teenust ka teiste elutähtsate teenuste katkestuse korral.

Määruse muutmise eelnõu eesmärk on muuta määruse nõudeid autonoomse elektritoitega varustatud tanklatele selliselt, et piirkondades, kus elanikkonna arv ja kütusetarbimine on väiksemad, oleks ka nõuded kütusemahutite suurusele väiksemad. Kehtiva määruse kohaselt on nõuded kütusemahutite suurusele ja kütuse pidevale jäägile ühesugune, arvestamata piirkondade elanikkonna arvu. Määruse muutmisega tagatakse elutähtsa teenuse toimine vähese asustusega piirkondades ilma, et elutähtsa teenuse osutaja peaks hakkama tegema lisaks investeringutele autonoomse elektritoite tagamiseks ka investeringuid suuremate kütusemahutite soetamiseks või siis uue kütusetankla ehitamiseks. Elutähtsa teenuse osutamise puhul on oluline tagada vedelkütuse pidev kättesaadavus autonoomse elektritoitega tanklas ja seda on väiksemates piirkondades võimalik tagada ka väiksemate mahutitega.

Teine eesmärk on vähendada väiksemate kütusemahutitega tanklates nõudeid tankla mootoribensiini ja diislikütuse summaarsele jäägile. Muutes nõudeid kütusemahutite suurusele muudekase ka nõuded tanklas olevate kütuste summaarsele jäägile. Elutähtsa teenuse osutaja peab tagama pideva kütuse juurdeveo autonoomse elektritoitega varustatud tanklatesse, et nii bensiini kui ka diislikütuse summaarne jääk oleks tagatud.

Eelnõu koostas energeetikaosakonna nõunik Regina Rass (e-post: regina.rass@mkm.ee, tel: 6256479). Eelnõud õigusliku ekspertiisi tegi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Ave Henberg (e-post: ave.henberg@mkm.ee, tel: 6256360). Keeletoimetuse tegi Regina Rass.

Eelnõuga muudetakse majandus- ja kommunikatsiooniministri 28.06.2018. a määrust nr 35 „Elutähtsa teenuse kirjeldus ja toimepidevuse nõuded vedelkütusega varustamisel“ (RT I, 03.07.2018, 18).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Nõuete muutmise autonoomse elektrivarustusega tanklale on seotud asjaoluga, et kehtiva määruse kohaselt on nõuded üle Eesti kõikides piirkondades ühesugused. Samas on piirkondi,

kus elanikkonna arv ja kütusetarbimine on väiksem, kuid autonoomse elektritoitega varustatud tankla on seal piirkonnas elutähtsa teenuse osutamise seisukohast oluline. Sellega seondult vähendatakse nendes piirkondades nõudeid kütusemahutite mahutavusele ja kütuste summaarsele jäägile. Tagatakse nii bensiini kui diislikütuse kättesaadavus ilma, et elutähtsa teenuse osutaja peaks tegema täiendavaid kulusi uute ja suuremate kütusemahutite paigaldamisele. Elutähtsa teenuse osutajatel on tanklate mahutid erinevate suurustega. Suuremates ja uuemates tanklates on üldjuhul maa-alused mahutid, mille mahutavus on 30 000 liitrit ja rohkem. Samas on Eestis ka neid elutähtsa teenuse osutajaid vedelkütusega varustamisel, kelle mahutid on väiksemad kui 30 000 liitrit ja mahutid asuvad maa peal. 30 000 liitrite mahutite tagamiseks tuleb elutähtsa teenuse osutajal vedelkütuse tankla ümber ehitada, muretseda vähemalt 30 000 liitrist mahutid ja viia need ohutuse tagamiseks maa alla.

3. Paragrahvi 5 muutmine

Paragrahvi 5 täiendatakse lõikega 1¹, mille kohaselt väljapool Harjumaad, Ida-Virumaad ja Tartumaad peab autonoomse elektritoitega tanklate mahutavus olema mootoribensiini puhul minimaalselt 20 000 liitrit ja diislikütuse puhul minimaalselt 20 000 liitrit. Kehtiva määruse kohaselt on piirkonnast sõltumatult kütusemahutite mahutavuse nõue kõikidele autonoomse elektritoitega tanklatele nii bensiini kui diislikütuse puhul 30 000 liitrit. Vedelkütuse tanklatele kütusemahutite nõude alandamine väljapool Ida-Virumaad, Tartumaad ja Harjumaad tagab elutähtsa teenuse tagamise vedelkütusega varustamisel piisavas mahus, sest vastavalt elanikkonna arvule on muudes piirkondades tarbimismaht väiksem. Nõude muutmine tagab autonoomse elektritoitega varustatud tanklate tekkimise ilma, et elutähtsa teenuse osutajal tuleks lisaks autonoomse elektritoite tagamisele teha täiendavaid kulusi uutele ja suurematele kütusemahutitele.

Paragrahvi 5 täiendatakse lõikega 2¹, mille kohaselt ei tohi autonoomse elektritoitega tankla mootoribensiini ja diislikütuse summaarne jääk paragrahvis 1¹ sätestatud tanklates ühelgi ajahetkel olla väiksem kui 10 000 liitrit mootoribensiini ja 10 000 liitrit diislikütust. Elutähtsa teenuse osutaja jälgib autonoomse elektritoitega tanklate puhul kütuste summaarset jääki ja tagab nii mootoribensiini kui ka diislikütuse pideva juurdeveo. Sellega tagatakse, et olukorras, kus antud piirkonnas elektrikatkestuse või muu juhtumi tõttu ei saa autonoomse elektritoiteta tanklad teenust osutada, siis on vedelkütuse kättesaadavus autonoomse elektritoitega tanklas piisav ja katkematu.

Paragrahvi 5 lõiget 3 täiendatakse selliselt, et mootoribensiini ja diislikütuse summaarse jäägi kohustust ei rakendata diislikütuse puhul oktoobri- ja novembrikuus, kui toimub ettevalmistus talvisele diislikütusele üleminekuks ja mootoribensiinile märtsi- ja aprillikuus, kui toimub ettevalmistus suvisele mootoribensiinile ülemineku ettevalmistus, lisaks lõikes 2 sätestatud kogustele ka lõikes 2¹ sätestatud kogustele.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõuga ega Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

4. Määruse mõjud

Määruse muudatuse sotsiaalne, sealhulgas demograafiline mõju, mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele ning mõju majandusele on kaudne, kuivõrd eelnõuga täpsustatakse elutähtsa teenuse nõuet vedelkütuse mahutite suurusele ja autonoomse elektritoitega tanklates kütuse jäägile piirkondades, kus kütuse tarbimine on väiksem. Samuti ei kaasne määruse muudatuse

jõustumisel mõjusid elu- ja looduskeskkonnale. Määruse muudatusega täpsustakse kohustused parema tegutsemisvõimekuse tagamiseks elutähtsa teenuse osutamisel vedelkütusega varustamisel.

4.1. Mõju riigiasutuste ja kohalike omavalitsuste korraldusele

Täiendavat mõju järelevalvet teostavale Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile määruse eelnõu muudatus kaasa ei too. Kohustust autonoomse elektritoitega tanklate olemasolu kontrolli osas määruse eelnõu ei muuda. Muutuvad vaid nõuded autonoomse elektritoitega tanklate kütusemahutite mahutavusele ja kütuste summaarsele jäägile.

4.2. Mõju riigiasutusele ja kohaliku omavalitsuse korraldusele

Määrusel puudub oluline mõju riigi asutustele ja kohalikele omavalitsustele. Nendele riigiasutustele, kes vastutavad elutähtsa teenuse osutamise eest, tagatakse vedelkütuse kättesaadavus ajal, mil elektrikatkestusest või muust mõjutegurist tulenevalt on vedelkütuse kättesaadavus takistatud. Kui elutähtsa teenuse osutaja või ka kohaliku omavalitsuse tasandil oluliselt tähtsa teenuse osutaja tagab oma teenust vedelkütusel toimiva generaatori abil, siis on selleks vedelkütuse kättesaadavus väga olulise tähtsusega.

4.3. Muu otsene ja kaudne mõju

Määruse muutmine omab peamiselt mõju elutähtsa teenuse osutamisele nii teenuse pakkuja vaatekohast kui ka teistele elutähtsa teenuse osutajatele. Määruse muudatusega tagatakse elutähtsa teenuse tagamine vedelkütusega varustamisel läbi tanklate, mille mahutavuse nõuded muutuvad väiksemaks ja elutähtsa teenuse osutaja ei pea tegema täiendavaid kulutusi suuremate kütusemahutite soetamiseks piirkonnas, kus elutähtsa teenuse osutamise tagamiseks piisab väiksematest mahutitest ja väiksemast summaarsest jäägist. Eelnõu muudatusega tagatakse „Elutähtsa teenuse kirjeldus ja toimepidevuse nõuded vedelkütusega varustamisel“ määruse § 4 lõikes 1 tulenev nõue, millega vedelkütuse müüjal on kohustus elutähtsa teenuse osutamise tagamiseks varustada autonoomse elektritoitega üks tankla vähemalt kolmes maakonnas, millest üks tankla on Tallinnas või Harjumaal.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega seotud tegevused puudutavad elutähtsa teenuse osutajaid vedelkütusega varustamisel. Nõuete leevendamine kütuse mahutite suurusele ja kütuse jäägile ei muuda kohustust tagada 3 autonoomse elektritoitega tanklat vähemalt kolmes maakonnas, millest üks tankla on Tallinnas või Harjumaal.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldkorras.

7. Määruse kooskõlastamine

Enne määruse eelnõu koostamist küsiti elutähtsa teenuse osutajate arvamusi ja eelnõu koostamisel on arvesse võetud sisendi saatnud Neste Eesti A/S, Circle-K Eesti, Alexela, Krooning A/S ja Õliühingu ettepanekuid. Samuti on kaasatud eelnõu muudatuse protsessi Eesti

Vedelkütusevaru AS-i esindajad. Eelnõu koostamisel on määruse muudatuse osas konsulteeritud kõikide elutähtsa teenuse osutajatega.

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi kaudu kooskõlastamiseks Eesti Õliühingule, Siseministeeriumile ja Rahandusministeeriumile.